

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/1319
KARAR NO : 1983/208

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıkbar : Zeki Gümüşel ve arkadaşları(6 sanık)

O L A Y : Halkın Kurtuluşu isimli gazetenin sahip ve yöneticisi olan sanıkların 1975 yılı sonlarında Türkiye'de komünist idareyi yerleştirmek için cemiyet kurdıkları, faaliyette buldukları ileri sürülerek TCK.nun 141/1.,173/son.maddelerle cezalandırılmaları istemiyle, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığınca haklarında karar davası açılmıştır.

Devlet Güvenlik Mahkemesinin kaldırılması nedeniyle dosya kendisine gelen İstanbul 4.Ağır Ceza Mahkemesi 19-1-1979 gününde, esas-1977/381, karar-1979/24 sayı ile; atılı suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylardan bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi; 23-9-1980 gününde, 1980/292 esas sayı ile; suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan önce işlendiği nedeniyle 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuş ve Uyuşmazlık Mahkememiz Ceza Bölümü; 22-12-1980 gününde, 1980/574-603 esas sayı ile atılı suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu ve her ne kadar 1402 sayılı yasa'nın 13/a.maddesinde belirlenen üç aylık süreden daha önce işlenmiş ise de; sıkıyönetim askeri mahkemelerinin elkoyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantısı açık olduğundan aynı yasa'nın 13/b.maddesi hükmü uyarınca Askeri Yargı yerinin görevli olduğunu belirterek İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesince yapılan başvurunun reddine karar vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi: 3-3-1981 gününde esas-1980/292, karar-1981/167 sayı ile; sanıklara atılı suçun, işleniş tarihine göre, 1402 sayılı yasa'nın 13.maddesi uyarınca davanın Adli Yargı'da görülmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece; her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı 'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Ali Suat Erkoç, Yaşar Çiftçioğlu, Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı, 9-5-1981 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ile Askeri Yargıtay Başsavcılığının evvelce görev uyuşmazlığı kesin olarak çözümlenmesine göre, yasa'ya aykırı olarak verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerektiği yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görülmüş ve düşünüldü.

...../.....

Adli Yargı'nın görevsizlik kararı üzerine dosya kendisine gelen sıkıyönetim askeri mahkemesi görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesine göre,mahkememiz'e başvurmuş mahkememiz ceza bölümü'nce de davada Askeri Yargı yerinin görevli olduğu saptanarak sıkıyönetim askeri mahkemesinin başvurusu reddedilip görev konusu kesin olarak çözümlenmiştir.

Bir yargı merciinin Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurduktan sonra,yüksek mahkemenin bu konudaki kararına uyması yasa buyruğudur.

Anayasa'nın 158.ve 2247 sayılı yasa'nın 1.maddesinde Adli,İdari,Askeri Yargı merciileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili bir yüksek mahkeme biçiminde yer alan hüküm,Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının niteliğini ve bağlayıcılığını simgelemektedir.

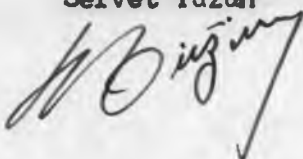
Ayrıca,2247 sayılı yasa'nın 28.maddesinde (ilgili yargı merciileriyle bütün makam kuruluş ve kişiler,mahkeme kararlarına uyma,geciktirmeksizin onları uygulamakla ödevlidirler) biçiminde yer alan hüküm kararlarımızın bağlayıcılığını açıkca ortaya koymaktadır.

Gene 2247 sayılı yasa'nın 20.maddesi hükmüne göre,yüksek mahkeme kararlarını dahi bağlayan Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının,onların yargısal denetimine bağlı olan derece mahkemelerine etki yapmayacağı esasen düşünülemez.

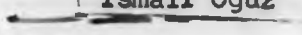
Bu nedenlerle,Askeri Yargı yerinde verilen görevsizlik kararı yasa'ya ve yöneme aykırı bulunduğundan,İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUC : İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesince 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesi uyarınca 23-9-1980 günlü,1980/292 esas sayılı başvurusu üzerine,Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 22-12-1980 günlü,1980/574-603 sayılı kararı ile 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasa'sının 13.maddesinde 2301 sayılı yasa ile yapılan değişiklik de nazarı itibare alınarak davaya Askeri Yargı yerinde bakılması gerektiği şeklinde görevli yargı yeri belirtildiğine göre,bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına,ancak İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesince yasa ve yöneme aykırı olarak verilen 3-3-1981 günlü,esas-1980/292,karar-1981/167 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına,9-5-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

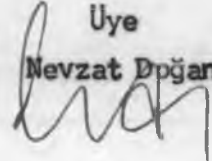
Başkan
Servet Tüzün

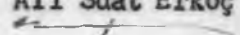
Uye
İsmail Oğuz

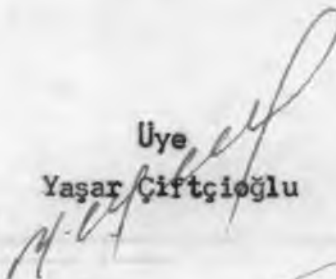
Uye
Nevzat Doğan

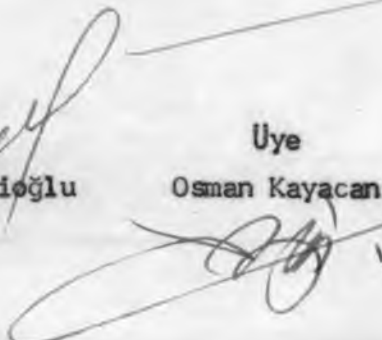
Uye
Ali Suat Erkoç

Uye
Yaşar Çiftçioğlu

Uye
Osman Kayacan

Uye
Ergun Arıoğlu

